

Leo Trotskij: Om *l'Humanité*, det franska partiets centraltidning

[Från 23 juli 1921. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Kära kamrat,¹ i enlighet med ditt uttryckliga önskemål ska jag formulera mina åsikter om *l'Humanité* i större detalj.

1. Rapporter från parlamentet har en mycket viktig plats i de franska kommunisternas tidning. Inte på grund av att vi – som reformisterna – anser att deltagande i parlamentet är varken grundläggande eller den allra viktigaste metoden för arbetarnas kamp. Utan just på grund av att vi – samtidigt som vi ger parlamentet och parlamentarismen den plats som de faktiskt har i det moderna samhället – måste arbeta för att skingra både den parlamentariska reformismens förutfattade meningar och den antiparlamentariska anarkismens vidskepelse. Vårt mål med rapporterna från parlamentet är att för arbetarna visa vilken roll parlamentet och de partier som är representerade där egentligen har. Men enligt min uppfattning är denna avdelning i grund och botten felaktig upplagd i *l'Humanité*. Debatterna behandlas på ett lättsamt journalistiskt sätt, med vitsar, skämt, illmariga antydningar, etc. Det sägs aldrig vilket parti den ena eller andra talaren hör till, och inte heller pekar man på vilka klass- eller delintressen han råkar företräda. Man blottlägger aldrig klasskaraktären på de uppfattningar talaren ansluter sig till. Varken talen eller förslagen reduceras till sina väsentligheter, utan allt berörs flyktigt genom att angripa ytliga motsättningar, och med ordlekar, skämt, etc. Jag tvivlar inte på att om ni träffar 100 arbetare vid fabriksgrindarna och läser upp *l'Humanité*s parlamentsrapport för dem, så skulle 99 inte förstå någonting eller lära sig någonting, medan den hundrade kanske skulle förstå någonting men inte heller denna lära sig något. I en arbetartidning får man inte skriva om parlamentet och de interna motsättningarna i det på samma sätt som journalister diskuterar det sinsemellan på en av parlamentets toaletter.

På detta område är klarhet, exakthet och en folklig stil särskilt oundgänglig. Jag menar inte alls att man ska göra torra sammanfattningar av diskussionerna med några inlagda kommentarer om talarna och deras partier. Tvärtom måste rapporterna vara skrivna på ett livfullt agitatoriskt sätt. Men det innebär att skribenten måste hålla sin publik klart i minnet, och ställa sig uppgiften att inför publiken avslöja klassinnehållet i den parlamentariska verksamheten och intrigerna. Ibland räcker det med ett par ord ur ett helt tal för att känneteckna inte bara talaren utan också hans parti. Man måste hela tiden upprepa, betona och hamra in, och sedan upprepa och betona igen, istället för att på ett journalistiskt och ytligt sätt fladdra iväg hit och dit om de parlamentariska diskussionerna.

2. *L'Humanité*s inställning till dissidenterna² är alldeles för svävande och ibland helt felaktig: en splittring är ett mycket allvarligt spørsmål, och när vi inser att en splittring är oundviklig måste vi göra hela dess innebörd begriplig för massorna. Vi måste skoningslöst avslöja dissidenternas politik. Vi måste göra deras ledare och press skrattretande och föraktlig i massornas ögon. På så sätt får de breda partimassorna en mycket större politisk tydlighet och klarhet. I *l'Humanité* från 17 april (1921) intar kamrat Launat en helt felaktig inställning till dissidenterna. Han uttrycker förhoppningar att Paul Boncours proposition snabbt ska publiceras för att göra det möjligt att bekräfta om skillnaderna verkligen är så oförsonliga som Blum påstår. Hela denna artikel och några andra om samma ämne är skrivna i en anda som om vi inte är indragna i en oförsonlig politisk kamp med longuetisterna utan bara en

1 Brevet adresserades ursprungligen till Lucie Leiciague, som var medlem i det franska kommunistpartiets centralkommitté och var kommunistpartiets representant i EKKI.

2 Dissidenter var namn på Longuets anhängare, som efter att ha blivit i minoritet vid partiets kongress i Tours 1919 bröt sig ur det franska partiet för att bilda ett eget parti.

kamratlig diskussion. Detta är helt och hållet fel. Givetvis måste vi dra de arbetare som följer longuetisterna från dem. Men det kan vi bara göra med hjälp av en skoningslös kamp mot longuetismen i alla dess former.

3. Jag läste kamrat Frossards artikel i numret från den 5 maj, ”*Sang Froid et Discipline*” (Lugn och disciplin). I sina huvuddrag är artikeln korrekt, i så måtto som den säger vad som ska göras och hur. Men det räcker inte, ty den ger inte utlopp för de kritiska känslor som råder bland arbetarklassens bästa delar. Tidningens ton är inte tillräckligt bestämd och energisk. Tidningen lyckades inte komplettera parlamentsgruppen, vars offentliga tal var synnerligen halvhjärtade och till och med principiellt felaktiga. Jag kan inte säga det definitivt, men med största sannolikhet kunde protesterna ha uttryckts i en sådan form att de inte skulle ha bundit partiet till några avgörande aktioner. Det fanns inga spår av det i *l’Humanité*.
4. Numret från den 3 april innehåller en ledare: ”Kristendom och socialism”. Denna artikel står i flagrant motsättning till marxismen, ty den försöker rättfärdiga socialismen med banaliteter från bibeln. Författaren åberopar exemplet Sovjetryssland där kyrkan tolereras, och för fram kravet att det franska kommunistpartiet i detta avseende ska efterlikna sovjetrepubliken. Men det är en fruktansvärd sammanblandning av begreppen. Sovjetrepubliken är en stat som är tvungen att tolerera fördomar och deras organiserade uttryck – kyrkan – mitt bland sig. Kommunistpartiet är en frivillig sammanslutning av likasinnade och kan inte godta propaganda för en kristen socialism i sina led, och inte heller ställa sidorna i sitt centrala organ till förfogande för sådan propaganda, än mindre i form av en ledare. Partiet kan förlika sig med det faktum att enskilda medlemmar, speciellt arbetare och bönder, fortfarande inte är fria från religiösa fördomar, men partiet som parti, i form av sina ledande organ, är förpliktigt att genomföra en verkligt skolande verksamhet. Vi kan hursomhelst inte tillåta intellektuella mystiker att utnyttja partiet som föreläsningssal för sina religiösa fantasier. I de avgörande ögonblicken kommer personer av denna sort nio gånger av tio att ansluta sig till sin kristna hälft och bli en broms på de revolutionära aktionerna.
5. Kamraterna i Luxemburg har klagat på partiets likgiltighet i samband med den franska regeringens militära brutalitet mot arbetarna i Luxemburg. I denna fråga kunde jag bara hitta en enda artikel i *l’Humanité* av kamrat Victor Méric. Utan tvivel är det möjligt och nödvändigt att bedriva mycket mer agitation om just sådana frågor.
6. Frågan om kolonierna behandlas med en alltför eftergiven ton i *l’Humanités* spalter. Ändå är inställningen till slaveriet i kolonierna ett verkligt test för ett proletärt partis revolutionära anda. Ledaren i numret den 20 maj, som rör den påstådda sammansvärjningen i Indokina, är skriven i en demokratisk och inte kommunistisk anda. Vi måste utnyttja varje möjlighet att i arbetarnas sinnen inpränta att kolonierna har rätt att göra uppror mot och avskilja sig från moderländerna. I varenda fall är det vår skyldighet att betona att det är arbetarklassens plikt att stöda koloniernas uppror mot moderländerna. Inte bara i England utan även i Frankrike förutsätter den socialistiska revolutionen inte bara proletariatets uppror utan också de koloniala folkens uppror mot moderländerna. Varje oklarhet här blir en källa och täckmantel för chauvinism.
7. I ett antal artiklar och speciellt bland kommentarerna behandlas begrepp på ett slarvigt sätt: fosterland, republik, kärlek till sitt land, etc, etc. Exakta ordval och en beslutsam klasskaraktär hos det politiska språket är viktigare i Frankrike än någon annanstans.
8. Jag ska avstå från att citera flera exempel på ytterst dunkla och direkt villrådiga sidor hos *l’Humanités* linje gentemot syndikalismen. Ett antal artiklar bryter direkt mot marxismens och kommunismens grundläggande principer. Kommunisterna skriver artiklar som helt och hållet riktas mot partilinjen. Syndikalistiska resolutioner publiceras utan kommentarer. Förvisso ska *l’Humanités* spalter nu öppnas för en diskussion om fackföreningsfrågan, där

båda sidor ska få möjlighet att yttra sig. Men i alla fall måste redaktionen göra sin röst hörd, annars blir läsaren hopplöst förvirrad och konfunderad. Speciellt i Frankrike måste en diskussion om denna fråga ofrånkomligen ha drag av tumult. Om redaktionen vacklar kan det ge upphov till yttersta oordning. Om redaktionen håller en strikt inriktning kommer massorna å andra sidan att välja den principfasta, riktiga och beslutsamt upprätthållna kommunistiska linjen, och avvisa alla de andra förvirrade, tvetydiga och motsägelsefulla linjerna.

9. *L'Humanité* publicerar gärna foton på tyska och engelska ministrar, inklusive tyska socialdemokrater och andra. Enligt min åsikt vore det önskvärt att istället publicera bilder på kommunister. Vi måste närma de kommunistiska partierna till varandra, även i personliga avseenden.
10. Avslutningsvis vill jag ta tillfället i akt att återigen uttrycka min beundran för er underbara tecknares, Gassiers, arbete.

Med kamratliga hälsningar.